

Wyrok z dnia 9 listopada 1999 r.

II UKN 186/99

Sprzeczny z art. 150 pkt 3 i 4 KPC sposób powiadomienia pełnomocnika strony o terminie rozprawy nie oznacza, iż doszło do nieważności postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 KPC), tym bardziej, gdy sąd ustosunkował się do wniosków dowodowych zawartych w piśmie procesowym pełnomocnika strony, doręczonym przed wyznaczonym terminem rozprawy.

Przewodniczący: SSN Maria Tyszel, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Jerzy Kuźniar (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1999 r. sprawy z wniosku Bogumiły W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w B.-B. o prawo do renty inwalidzkiej, na skutek kasacji wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 listopada 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 3 marca 1998 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku Białej oddalił odwołanie wnioskodawczynie Bogumiły W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w B.B. z dnia 25 listopada 1996 r., odmawiającej przyznania prawa do renty inwalidzkiej, po ustaleniu, że w dziesięcioleciu od 29 października 1986 r., do 28 października 1996 r. wnioskodawczynie nie wykazała 5 lat okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi, nie spełnia więc wymagań koniecznych dla przyznania dochodzonego świadczenia wymienionych w art. 32 i 33 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

Sąd Apelacyjny w Katowicach podzielił to stanowisko i apelację wnioskodawczynie oddalił. Oceniał również, w związku z zarzutami apelacji, że nie doszło do nie-

ważności postępowania, a zarzut pozbawienia strony możliwości obrony jej praw - art. 379 pkt 5 KPC - nie jest uzasadniony. Biorąc pod uwagę „odformalizowanie postępowania cywilnego w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych odformalizowaniu uległ także sposób i formy zawiadomiania (...) także pełnomocników o terminach rozpraw”. Zawiadomienie skierowane więc do pełnomocnika - jako do strony - oraz niepowiadomienie wnioskodawczynie o terminie rozprawy w dniu 3 marca 1998 r. nie daje podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania (wyrok z dnia 5 listopada 1998 r. [...]).

Powyższy wyrok zaskarżyła kasacją wnioskodawczynie i zarzucając „nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji przez pozbawienie strony powodowej możliwości obrony swych praw (...) na skutek naruszenia art. 149 § 2 i 150 KPC i niepowiadomienia strony powodowej o terminie rozprawy w dniu 3 marca 1998 r. oraz naruszenie art. 328 § 2 KPC”, wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, po uchyleniu również jego wyroku.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, co oznacza, że jest związany przytoczonymi podstawami kasacji i jej wnioskami, biorąc pod uwagę z urzędu nieważność postępowania. Wyrok w rozpoznawanej sprawie, dotyczącej uprawnień wnioskodawczynie do renty inwalidzkiej, został zaskarżony kasacją, która zarzuciła jedynie nieważność postępowania polegającą na pozbawieniu strony (wnioskodawczynie) możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 KPC) poprzez naruszenie przez Sąd pierwszej instancji przepisów art. 149 § 2 i 150 KPC i niezawiadomienie strony o terminie rozprawy w dniu 3 marca 1998 r. Zarzut naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 328 § 2 KPC, określającego niezbędne elementy uzasadnienia wyroku, nie został w kasacji uzasadniony w sposób prawem przewidziany. Skarżący nie podał również w jaki sposób to ewentualne uchybienie mogło wpłynąć na treść wyroku, nie odnosząc się w żaden sposób do trafności merytorycznej orzeczenia. Ma rację skarżący, że sposób powiadomienia strony o terminie rozprawy w dniu 3 marca 1998 r. był nieprawidłowy, sprzeczny z art. 149 § 2 KPC, zaś zawiadomienie pełnomocnika wnioskodawczynie o tym terminie nie zawierało koniecznych elementów, określonych w art. 150 pkt 3 i 4

KPC, nie wskazując stron, przedmiotu sprawy i celu posiedzenia, nie akcentując również, że pełnomocnik wnioskodawczynie jest powiadamiany o terminie rozprawy w tym właśnie charakterze. Trafnie zauważa Sąd Apelacyjny, iż w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sposoby wezwania stron, a także innych osób mogą być odmienne niż te, które przewidują ogólne przepisy postępowania (art. 472 § 1 i 2 KPC - w uzasadnieniu wyroku omyłkowo powoływano art. 471 KPC, nie może to jednak oznaczać, ani pominięcia zawiadomienia, ani opracowania go w sposób naruszający prawo.

Konstatacja jednak, że w sprawie naruszono - w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji - art. 149 § 2 i 150 pkt 3 i 4 KPC, nie daje podstawy do stwierdzenia, że wnioskodawczynie została w ten sposób pozbawiona możliwości obrony swych praw, co doprowadziło do nieważności postępowania.

Przede wszystkim należy wskazać, że nieważność przewidziana w art. 379 pkt 5 KPC zachodzi, gdy strona została całkowicie pozbawiona możliwości obrony swych praw, nie zaś w sytuacji gdy jedynie utrudniono jej popieranie przed sądem dochodzonych roszczeń, przy czym to pozbawienie dotyczyć może tylko „praw materialnych” jej przysługujących, nie zaś „praw procesowych” (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1998 r., I PKN 521/97, OSNAPiUS 1999 nr 6, poz. 203 - oraz z dnia 1 października 1998 r., I PKN 359/98, notka w OSNAPiUS 1999 nr 21, poz. 681).

Niewłaściwy sposób powiadomienia pełnomocnika wnioskodawczynie o terminie rozprawy, nie pozbawił jej „praw materialnych”, bowiem przedłożone wnioski dowodowe bądź to zostały uwzględnione, bądź też ich pominięcie zostało należycie uzasadnione, na co trafnie zwraca uwagę Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Wszystko to pozwala na stwierdzenie, że kasacja nie zawiera usprawiedliwionych podstaw, co mając na względzie orzeczono jak w sentencji po myśli art. 393¹² KPC.

=====